

JUHLAJULKAISU

**SUOMALAINEN
LAKIMIESYHDISTYS**

1898 · 22/10 · 1948

SUOMALAINEN LAKIMIESYHDISTYS

TOIMITUSKUNTA:

AARNE REKOLA

V. MERIKOSKI

TAUNO TIRKKONEN

ILMARI MELANDER

TYRVÄÄN KIRJAPAINO OY - VAMMALA 1948

ISSN 0356-7222

ISBN 978-951-855-702-2 (PDF)

Harry Venoja

Reaktiomuodoista lapsiin ja muihin alaikäisiin kohdistuvien siveellisyysrikosten johdosta

Eräitä näkökohtia.

Kansalaisten mieliä kuohuttavat yhteiskunnassa silloin tällöin sattuvat siveellisyysrikokset, jotka kohdistuvat lapsiin ja muihin alaikäisiin. Tällaisen teon suorittajalle vaaditaan sanomalehtien palstoilla tai muutoin mitä ankarinta rangaistusta tai ehdotetaan hänen eristämistään eliniäksi tai ryhdyttäväksi muihin vastaavanlaisiin toimenpiteisiin. Kun erittäin rikoslain siveellisyysrikoksista johtuvia rangaistuksia ei ole katsottu riittävän ankariksi, on vaadittu niiden joutuisaa ja tuntuva koventamista. Siihen nähden, että kysymys on tärkeä ja että se suhteellisen äskettäin¹ on jälleen herättänyt julkista huomiota, on syytä esittää siitä eräitä näkökohtia.

Taistelussa rikollisuutta vastaan yleensä ja siis myös siveellisyysrikollisuutta vastaan voidaan reaktiomuotona ajatella lähinnä tietenkin rangaistusta. Mitä mieltä sen olemuksesta ja tarkoituksesta ollaankin,² katsotaan sillä voitavan vaikuttaa siveellisyysrikkojiin. Rangaistuksen yhteiskunnallisena reaktiona mainitunlaisissa tapauksissa hyväksynee varsinkin se rikosoikeustieteessä esiintyvä suunta, joka pitää rangaistukselle olen-

¹ Vrt. kansanedustaja Rantamaan ym. 13/4 1948 tekemää eduskuntakysymystä ja oikeusministerin 28/5 1948 siihen antamaa vastausta.

² Vrt. esim. Honkasalo, Suomen rikosoikeus I, s. 24 ss.; Tulenheimo, LM 1919 s. 261 ss.; Serlachius, Oppikirja, 4 painos, s. 21 ss.; Palme, Om preskription av åtalsrätt, s. 1 ss.; Agge, Det straffrättsliga reaktionssystemet I s. 7 ss.; Granfelt, Drag ur kriminalrättsvetenskapens utveckling hos oss, Helsingfors 1948; Suomen kriminalistiyhdistyksen 14/2 1948 pidetyssä vuosikokouksessa esitetyt esitelivät ja niiden johdosta käyty keskustelu.

naisena tehdyn väärinteon sovitusta. Mutta vaikka omaksuttaisiin se nykyään jo varsin paljon kannatusta saanut mielipide, jonka mukaan rangaistus palvelee lähinnä preventiivisiä ja suojelunäkökohtia, on rangaistuksen käyttö siveellisyysrikoksissa katsottu mahdolliseksi. Nähtävästi tällöin edellytetään, että siveellisyysrikkajat ovat verrattavissa rikollisiin yleensä ja että rangaistus on sen vuoksi heihin hyvin soveltuva sekä yleisesti erikoispreventiiviset näkökohdat huomioon ottava yhteiskuntareaktio. On kuitenkin muistettava, että siveellisyysrikolliset,³ erittäinkin sellaiset, joiden rikollisuus kohdistuu lapsiin ja muihin alaikäisiin, usein kärsivät epänormaalista sukuvietistä tai johtuu tuollainen rikos psyykkillisistä häiriöistä tahi sielullisista sairaalloisuustiloista. Tällaiset rikolliset ovat siten tavallaan luonnon heille aiheuttamien viallisuuksien kohteita, jotka useinkin vain vähäisessä määrin kykenevät hallitsemaan sukuviettiään ja joiden rankaiseminen sen vuoksi muodostuu yhteiskunnalliseksi suojelukeinoksi.⁴

Taistelussa siveellisyysrikoksia vastaan ei erikoisempia tuloksia näin ollen ole odotettavissa vain näistä rikoksista johtuvia rangaistuksia koven-tamalla. Eräistä siveellisyysrikoksista, nim. sekaantumisesta lapseen, joka ei ole täyttänyt viittätoista vuotta, tai muun haureuden harjoittamisesta hänen kanssaan (RL 20:7) ja väkisinmakaamisesta (RL 25:4) voidaan nyt jo tuomita aina kymmenen vuotta kuritushuonetta, joten tuomioistuimilla on mahdollisuus, jos katsovat syytä olevan, määrätä varsin ankaria rangaistuksia noihin rikoksiin syyllistyneille. On erityisesti merkillä pantava, että 5/2 1926 ann. lailla korotettiin rikoslain 20 luvun 7 §:ssä mainitusta rikoksesta johtuvan rangaistuksen enimmäismäärä, joka siihen saakka oli ollut kahdeksan vuotta kuritushuonetta, samaksi kuin mikä seurasi väkisinmakaamisesta eli kymmeneksi vuodeksi kuritushuonetta, mikä muutos jo senkin vuoksi oli tarpeen vaatima, kun sekaantumista kahtatoista vuotta nuorempaan lapseen, josta rikoslain mainitun pykälän mukaan, ennen kuin

³ Siveellisyysrikokset on erotettava ns. seksuaalirikoksista, joiden käsite on laajempi. Luonnonoton sukuvietti voi antaa aiheen muihinkin rikoksiin kuin siveellisyysrikoksiin, ks. *Honkasalo*, NTFS 1935, s. 126.

⁴ Ks. Lainvalmistelukunnan ehdotus hallituksen esitykseksi eduskunnalle kastroimis-laiksi, Lainvalmistelukunnan julkaisuja 1946 N:o 1, s. 13; *Strafflagberedningens utlåtande med förslag till lagstiftning angående åtgärder mot homosexualitetens samhällsfarliga ytttringar*, Stockholm 1941, Statens offentliga utredningar 1941: 32 s. 13 ss.

se v. 1926 muutettiin, juuri seurasi enintään kahdeksan vuotta kuritus-huonetta, täytynee pitää laadultaan vähintään yhtä törkeänä kuin esim. täysikäiseen ja -kasvuiseen naiseen kohdistuvaa väkisinmakaamista. On varsin luultavaa, että vaikka rangaistus lapsiin kohdistuvista siveellisyys-rikoksista määrättäisiin jopa kuolemanrangaistukseksi, sekään tuskin olisi omiaan estämään näitä rikoksia silloin tällöin tapahtumasta.⁵

Kun rangaistus ei sinänsä siis vielä näytä muodostavan, ei ainakaan kaikissa tapauksissa, riittävän tehokasta tai oikeaan osuvaa reaktiomuotoa alaikäisiä vastaan kohdistuvan väkivaltarikollisuuden torjumiseksi, on suunniteltu muita keinoja tämän päämäärän saavuttamiseksi. Sellaisena voidaan ajatella rikoksentekijän eristämistä. Mikäli otetaan huomioon varsinkin se tosiasia, että rikoksentekijäin joukossa on usein henkilöitä, jotka enemmässä tai vähemmässä määrin ovat sielullisesti vajaakykyisiä,⁶ näyttäisi tällainen eristäminen olevan puollettavissa. Tässä suhteessa voitaneen katsoa lainsäädännön Ruotsissa edistyneen pitemmälle kuin Suomessa. Ruotsissa annettiin jo 22/4 1927 kaksi erillistä lakia, jotka koskivat rikoksentekijäin säilytystä ja internoimista (Lag om förvaring av förminskat tillräkneliga förbrytare ja Lag om internering av återfallsförbrytare). Näiden lakien syntymiseen oli vaikuttanut Ruotsin kriminalistiyhdistys, joka oli pitänyt tärkeänä, että Ruotsissa jäämättä odottamaan Ruotsin rikoslakireformin toteutumista ryhdyttäisiin toimenpiteisiin lainsäädännön aikaansaamiseksi oikeusturvan tehostamiseksi vaarallisia rikoksenuusijoita vastaan. Sanottujen lakien mukaan voitiin rikollinen, kun hänet tuomittiin raskaammanlaatuisesta rikoksesta erinäisten edellytysten vallitessa rangaistuksen asemesta määrätä otettavaksi säilytettäväksi erityiseen laitokseen tai internoida rikoksenuusijoita varten tarkoitettuun internoimislaitokseen. Laitosoleskelun pituus tuli olemaan

⁵ Käytännössä on sattunut tapauksia, jolloin henkilö, joka on tehnyt väkivallanteon lasta kohtaan, on surmannut itsensä. Teon suorittamista tarkoittanut mielle on »motiivien kamppailussa» päässyt voitolle, mutta tekijä on, tarkemmin tekoaan mietittyään, »hyvitykseksi» riistänyt itseltään hengen. — Kuolemanrangaistusta koskevan kysymyksen uusimmista vaiheista ks. mm. Hurwitzin mielenkiintoista kirjoitusta aikakauslehdessä Nu 1945, s. 59 ss.

⁶ Ks. Vankeinhoidon uudistuskomitean mietintö (Komiteamietintö N:o 8 1946) s. 107, jossa huomautetaan, että älyllinen kehittymättömyys eli vajaamielisyys ja sairasmielisyys eli psykopatia ovat varsin tärkeitä tekijöitä rikollisuuden synnyssä. Vajaamieliset syylistyvät erityisen usein siveellisyysrikoksiin. Ks. myös Honkasalo, Suomen Kriminalistiyhdistyksen vuosikirja 1934, s. 23.

määrätyissä rajoissa epämääräinen. Lakien sovellutusala pidettiin kuitenkin liian ahtaana, minkä vuoksi, kun *Schlyter* oli v. 1934 saanut valtuudet ryhtyä selvittämään, mitä uudistuksia oli syytä toimeenpanna rangaistusjärjestelmän, rangaistusten täytäntöönpanon ja vankeinhoidon alalla, pidettiin nimenomaan tärkeänä, että uudistustyö kohdistettaisiin myös puheena olevien lakien tarkoittamiin oikeusaloihin. Sitten kun eräät asiantuntijat olivat laatineet ehdotukset sanottujen lakien uudistamiseksi,⁷ annettiin Ruotsissa 18/6 1937 laki, joka sisälsi aikaisempien lakien säännökset uusittuina ja sai nimen »Lag om förvaring och internering i säkerhetsanstalt». Laki ei kuitenkaan heti antamisensa jälkeen tullut voimaan, vaan vasta myöhemmin. Tämän lain mukaan voi tuomioistuin rangaistuksen sijasta määrätä siveellisyysrikkojan eristettäväksi, jos hänen harkitaan rikosta tehdessään olleen ja edelleen olevan normaalista poikkeavassa mielentilassa, vaikkei häntä voida rangaistukseen tuomita, ja hänen mielenlaatunsa vuoksi täytyy katsoa, ettei rangaistus häneen vaikuta tai että sen vaikutus on vähäinen; lisäksi edellytetään, että hän rikollisuutensa vuoksi ja sen selvityksen nojalla, joka koskee hänen mielenlaatuaan ja aikaisempaa elämäänsä, on vaarallinen toiselle tai toisen omaisuudelle.

Suomen oloja silmällä pidettäessä on mainittava, että siihen ehdotukseen vaarallisista rikoksenuusijoista 27/5 1932 ann. lain uudistamisesta, jonka sitä varten asetettu komitea on v. 1945 valmistanut, on otettu säännöksiä myös vaarallisten vajaamielisten eristämisestä. Ehdotuksen mukaan voitaisiin sitä varten perustettaviin pakkolaitoksiin eristää sekä vaarallisia vajaamielisiä rikoksentekijöitä että vaarallisia rikoksenuusijoita. Kun tällaisten laitosten aikaan saaminen voi valtion rahataloudellisen tilanteen johdosta kuitenkin muodostua vaikeaksi eikä alaan perehtyneitä lääkäreitäkään ole riittävästi, on meillä mielisairaslainsäädännön uudistamisen yhteydessä kiinnitetty huomiota myös vaarallisiksi todettujen vajaamielisten rikoksentekijöiden eristämiseen.⁸ Siten on lainval-

⁷ Mm. *Schlyter*, *Kinberg* ja *Wetter*, ks. *Betänkande med förslag till revision av förvarings- och interneringslagarna mm.*, Stockholm 1937, *Statens offentliga utredningar* 1937: 3.

⁸ Ks. Lainvalmistelukunnan ehdotus hallituksen esitykseksi eduskunnalle mielisairaslaiksi ja laiksi kunnallisille mielisairaanhoidolaitoksille annettavasta valtioneuvoston päätöksellä, Helsinki 1947, Lainvalmistelukunnan julkaisuja 1947 N:o 4, ss. 14 ja 25 ss.

mistelukunta ehdottanut lisättäväksi rikoslain 3 luvun 4 §:ään säännöksen, jonka mukaan tuomioistuimen olisi, tuomitessaan täyttä ymmärrystä vailla olevaksi todetun rikoksentekijän ehdottomaan vapausrangaistukseen, samalla määrättävä, että tuomittu on silloin, kun hänet olisi rangaistuslaitoksesta päästettävä vapauteen, toimitettava mielisairaalaan mielentilan uudistettua tutkimista varten. Jos hänen tällöin todetaan sairaalalaisen mielentilansa takia olevan yleiselle turvallisuudelle tai itselleen vaarallinen, olisi hänelle valtion kustannuksella annettava mielisairaanhoidtoa ja, jollei häntä muutoin voitaisi sopivasti eristää, säilytettävä mielisairaalassa. Lainvalmistelukunta on samalla ehdottanut otettavaksi mielisairaslakiehdotukseen säännöksen, jonka mukaan oikeus tai lääninhallitus voi, jos rangaistukseen tuomitsematta jätetty syytetty, jota ei ole otettu mielisairaalaan hoidettavaksi, harkitaan yleiselle turvallisuudelle tai itselleen vaarallisena olevan sellaisen hoidon tarpeessa, lääkintöhallitukselta vaatia hänen ottamistaan mielisairaalaan. Oikeus tai lääninhallitus saattaa harkintansa mukaan samalla määrätä, että tällaista henkilöä on säilytettävä vankilassa siihen asti, kunnes hänelle voidaan hankkia hoitopaikka mielisairaalassa (mielisairaslakiehdotuksen 33 §).

Onko siveellisyyssrikkojan eristäminen erityiseen laitokseen muissa kuin edellä mainituissa tapauksissa, eli milloin ei tarkoiteta vajaakykyistä henkilöä, sopiva reaktiomuoto, on kysymys, johon vastaaminen tuottaa erinäisiä vaikeuksia. Näyttää kuitenkin siltä, niin kuin kieltävä vastaus, eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta, olisi paikallaan mm. siitä syystä, että eristäminen voi tuottaa eristettävälle suurta kärsimystä ja muodostua siten epäinhimilliseksi toimenpiteeksi.⁹

Taistelussa siveellisyyssrikollisuutta vastaan, erittäinkin, mikäli on kysymys törkeistä väkivallanteoista alaikäisiä kohtaan, on tehokkaimpana keinona pidettävä kastratiota eli sukurauhasten poistamista.¹⁰ Suomessa

⁹ Ks. myös *Honkasalo*, Suomen Kriminalistiyhdistyksen vuosikirja 1934, s. 21.

¹⁰ Ks. edellisessä viitteessä mainittu teos, s. 23. Sterilisoimis- ja kastroimiskysymystä on Suomessa erityisesti selvittänyt *Honkasalo*, ks. paitsi sanottua kirjoitusta saman tekijän valaisevia tutkimuksia: »Är sterilisering tillåten enligt gällande rätt?» (Festskrift för Granfelt, s. 289 ss.), »Finlands nya lagförslag angående sterilisering» (NTfS 1935 s. 114 ss.) ja »Finlands Steriliseringslag» (NTfS 1938 s. 249 ss.). *Honkasalo* on lisäksi toiminut sen komitean puheenjohtajana, jonka valtioneuvosto 16/9 1943 asetti valmistamaan ehdotusta voimassa oleva sterilisoimislain tarkistamiseksi.

on vuodesta 1935 lähtien ollut voimassa ns. sterilisointilaki, joka paitsi sterilisoinnista sisältää laissa edellytetyissä tapauksissa mahdollisuuden myös kastratioon toimittamiseen. Sterilisoinnissa ei poisteta sukurauhasia vaan ainoastaan estetään sukusolut saavuttamasta tarkoitustaan; siten se ei kykene hillitsemään sukuviettiä, kuten on laita juuri kastratointiin nähden. Kastratio ei enempää kuin sterilisointia ole rangaistus. Kastroimisella on vanhat perinteet ja sitä on käytetty aikojen kuluessa joko suvun parantamiseksi tai erinäisiin muihin tarkoituksiin.¹¹ Vuoden 1935 lain mukaan kastratio on mahdollinen vapaaehtoisena toimenpiteenä ja pakkokastrationa. Viimeksi mainittu tulee kysymykseen, milloin joku lainvoiman saaneella tuomiolla on osotettu syypääksi rikokseen tai rikoksen yritykseen, joka todistaa hänellä olevan voimakkuutensa tai suuntautumisensa puolesta luonnottoman sukuvietin, ja perusteltua syytä on varoa, että hän sen vuoksi on vaarallinen toiselle henkilölle (lain 1 §:n 2 mom. sekä sterilisointiasetuksen 6 § verr. 5 §:n 1 momenttiin). Riittävää siis on, että henkilö on todettu syypääksi edellä olevaa laatua mainittuun rikokseen tai sen yritykseen, joten ratkaisevaa ei ole, voidaanko henkilö myös määrätä rangaistukseen. Määräyksen kastratointiin toimittamisesta antaa lääkintöhallitus (lain 3 §). Kun tällöin on harkittava mm., onko asianomaista pidettävä vaarallisena toiselle henkilölle, on esitetty mielipide,¹² että pakkokastratointia koskevan määräyksen voisi sopivammin kuin lääkintöhallitus antaa paikkakunnan alioikeus, jonka pätevyyttä voitaisiin vahvistaa lääketieteellisellä asiantuntemuksella. Mielestämme näyttää kuitenkin se kanta olevan enemmän puollettavissa, jonka mukaan lääkintöhallitus on tarkoitukseen sopiva elin erittäinkin, jos sitä juriidisella asiantuntemuksella siten vahvistetaan kuin jäljempänä mainitaan. Kastratiota koskevan esityksen tekeminen kuu-
luu, jos asianomainen henkilö on rangaistuslaitoksessa, sen johtajalle ja

¹¹ Tunnettua on, että muhamettilaisissa maissa käytettiin kastroituja miehiä eunukeiksi. Kastroimista on menneinä aikoina käytetty etupäässä silpomistoimenpiteenä sotavankeja kohtaan tai eräänlaisena talionperiaatteeseen nojautuvana rangaistuksena. Vähitellen alettiin kastroimista kuitenkin pitää epäinhimillisenä tekona, mitä käsitystä kannatti varsinkin katolinen kirkko, jonka mielestä ulkonaisin keinoin ei saanut estää lastensiittämistä. Katolinen kirkko suosi kuitenkin itse kauan kastroimista, joka kohdistui nuorukaisiin, koska täten saatiin erinomaista ääniaineesta jumalanpalvelustilaisuuksiin, ks. *Strafflagberedningens promemoria med förslag till lag om kastrering* mm., Stockholm 1941, *Staten offentliga utredningar* 1941: 25.

¹² *Planting*, JFT 1936, s. 164.

muussa tapauksessa maalla nimismiehelle sekä kaupungissa kaupunginviskaalille tai poliisipäällikölle (lain 4 §:n 2 mom.).

Vuoden 1935 lain merkitys on käytännössä jäänyt suhteellisen vähäiseksi eräiden sitä koskevien puutteellisuuksien vuoksi. Sen komitean¹³ ilmoituksen mukaan, joka meillä v. 1943 asetettiin valmistamaan ehdotusta sterilisointilain tarkistamiseksi, tapahtuu maassamme vuosittain noin 50 sellaista rikosta, joihin nähden pakkokastroimista voitaisiin soveltaa. Toukokuuhun 1946 mennessä oli kastroimisen alaiseksi joutunut kuitenkin vain 45 miestä.¹⁴ Kastroimistoimenpiteisiin on siis ryhdytty verrattain harvoissa tapauksissa. Sterilisointilain kastratiota koskevaan täytäntöönpanoon nähden on todettu olevan epäkohtana sen, että ne viranomaiset, joiden edellä esitetyn mukaisesti olisi tehtävä aloite kastration toimittamiseksi, ovat jättäneet sen tekemättä, koska eivät ole olleet siihen halukkaita, tai on asiaan voinut vaikuttaa se, ettei asianomaisella rangaistuslaitoksenjohtajalla ole ollut tarpeellista asiantuntemusta. Kastroimisesitysten laiminlyöminen on komitean ilmoituksen mukaan johtunut vielä siitä, että tehdyt esitykset useissa tapauksissa ovat jääneet tuloksettomiksi. Tämän johdosta komitea ehdotti, että aloitteenteko olisi oleva pakollinen kaikissa niissä tapauksissa, joissa joku lainvoiman saaneella tuomiolla on osoitettu syypääksi sellaiseen rikokseen, jonka voidaan edellyttää johtuneen luonnottomasta sukuvietistä. Kun komitean ehdotus sittemmin joutui lainvalmistelukunnan harkittavaksi, hyväksyi se mainitun ehdotuksen. Lainvalmistelukunnan laatiman kastroimislakiehdotuksen 4 §:n 2 momentin mukaan on kastroimista koskeva kysymys aina saatettava lääkintöhallituksen ratkaistavaksi, milloin asianomainen on lainvoiman saaneella tuomiolla osoitettu syypääksi rikoslain 20 luvun 6 §:ssä, 7 §:n 1 momentissa tai 8 §:ssä sekä 25 luvun 4, 5 tai 6 §:ssä mainittuun tai muuhun raskaammanlaiseen seksuaalirikokseen. Esityksen tekeminen ei siis enää olisi riippuvainen rangaistus- tai muun laitoksen johtajan harkinnasta, vaan tämä olisi velvollinen ilmoittamaan asian lääkintöhallitukselle.¹⁵

¹³ Ks. viite 10.

¹⁴ Lainvalmistelukunnan julkaisuja 1946 N:o 1 s. 8.

¹⁵ Sekä komitean että lainvalmistelukunnan ehdotuksen mukaan pakkokastratio koskee myös sellaista sielullisesti vajaakykyistä ja pysyvästi mielisairasta, joka on hoidetta-

Sterilisoimislain mukaan saa lääkintöhallituksen päätökseen, jolla sunnuntai-ilta on määrätty poistettavaksi, hakea muutosta korkeimman oikeuden päätökseen. Sekä komitea että lainvalmistelukunta ovat tässä kohden asettuneet sille kannalle, että muutoksenhakuoikeus ei olisi sallittu, milloin lääkintöhallituksen päätös on yksimielinen. Tällainen ehdotus on katsottu voitavan tehdä huomioon ottaen toisaalta kastroimisasioiden lääketieteellisen luonteen, toisaalta sen, että lääkintöhallituksessa tulisi ottamaan osaa kastroimisasioiden käsittelyyn mm. kaksi oikeusalan edustajaa, joten oikeusvarmuutta koskevien näkökohtien voidaan toivoa tulevan riittävästi varteen otetuksi.

Voitaneen kysyä, eikö ole olemassa keinoja, joilla saatettaisiin estää alaikäisiin kohdistuvia väkivallantekoja lainkaan tapahtumasta. Toisin sanoen, eikö olisi mahdollista ryhtyä toimenpiteisiin henkilöihin nähden jo ennen kuin rikos on tehty. Milloin lapsi tai muu alaikäinen joutuu siveellisyysrikoksen kohteeksi, herättää tuo teko tavallisesti niin suurta paheksuntaa yhteiskunnan taholta, että jo tämänkin vuoksi olisi tärkeää saada teko estetyksi, mikäli se on mahdollista.¹⁶ Jos pidetään silmällä rikosoikeudellisia reaktioita, niin on sanottava, että varsinainen rangaistus yhteiskunnan reaktiomuotona kylläkin edellyttää aina rikosta. Rangaistuksen ohella on kuitenkin huomioon otettava ns. turvaamistoimenpiteet, joita on tapana erottaa rikosta edellyttäviä eli postdeliktisiä ja rikosta edellyttämättömiä eli predeliktisiä.¹⁷ Edelliset liittyvät aina tekoihin, jotka rangaistaan in concreto, mutta tämän lisäksi vaaditaan tavallisesti, ettei henkilön voida vastaisuudessaan olettaa sopeutuvan niihin vaatimuksiin, jotka yhteiskuntaelämä kansalaisille asettaa.¹⁸ Predelikt-

vana valtion mielisairaalassa tai siihen verrattavassa laitoksessa ja joka luonnottoman sunnuntai-ilta voimakkuuden tai suuntautumisen takia on vaarallinen toiselle henkilölle.

¹⁶ Väkivallanteko alaikäistä kohtaan on luonnollisesti täysin paheksuttava teko ja yhteiskunnan on kyettävä löytämään keinoja, joilla tällaisia rikoksia voidaan tehokkaasti torjua. Toinen asia on, millaisia seuraamuksia asianomaisille teosta koituu. Tämä lienee suuressa määrin selvittämätön kysymys, mutta erään mielipiteen mukaan, jonka on ilmoitettu nojautuvan ulkomailla suoritettuihin tutkimuksiin, nuo seuraukset eivät läheskään kaikissa tapauksissa ole olleet erityisen raskaita.

¹⁷ *Honkasalo*, Suomen rikosoikeus I, s. 16 ss.; *Tirkkonen*, Suomen rikosprosessioikeus I, s. 24 ss.

¹⁸ *Honkasalo*, mt. s. 18.

Reaktiomoodoista lapsiin kohdistuvien siveellisyyssrikosten...

siin turvaamistoimenpiteisiin ryhtyminen taas ei vaadi, että rikos on tapahtunut, vaan koskevat ne sellaisia tapahtumia tai tosiseikkoja, joista voidaan päätellä henkilön vastaisuudessa tekevän rikoksen tai muutoin menettelevän yhteiskunnanvastaisella tavalla.¹⁹ Mihin yhteiskunnanvastaisiin tekoihin lainsäätäjät suhtautuu rangaistuksin, mihin turvaamistoimenpiteitä soveltaen, riippuu lainsäätäjän harkinnasta.²⁰ Selvää joka tapauksessa on, että joidenkin yhteiskuntareaktioiden soveltaminen henkilöön aina edellyttää tämän toimimista määrättyllä yhteiskunnanvastaisella tavalla. Silmällä pitäen lapsiin kohdistuvia siveellisyyssrikoksia olisi lähellä ajatus, että henkilön paheksuttava toiminta ilmenisi rikoksen yrityksenä. Lainsäätäjät on nähtävästi kuitenkin katsonut, ettei kerrotunlaisiin rikoksiin nähden voi esiintyä ylipäänsä yritystä paitsi mikäli on kysymys väkisinmakaamisesta.²¹ Mikäli taas henkilön elämäntapa on sellaista, että häneen voidaan soveltaa predeliktisiä turvaamistoimenpiteitä, saattaa olla mahdollista, että jokin siveellisyyssrikos voi siten tulla estetyksi.

¹⁹ *Honkasalo*, mt. s. 18; *Tirkkonen*, mt. s. 25.

²⁰ *Honkasalo*, mt. s. 18.

²¹ Väkisinmakaamisrikoksen (RL 25: 4) objektina oleva nainen voi olla myös alaikäinen, ks. *Honkasalo*, *Erinäiset rikokset*, s. 23.